

Bruxelles, 19 noiembrie 2018  
(OR. en)

13991/18

CFSP/PESC 1021  
DEVGEN 186  
CLIMA 203  
COPS 417  
ENV 729  
ONU 96  
RELEX 942

## REZULTATUL LUCRĂRILOR

|             |                                                                           |
|-------------|---------------------------------------------------------------------------|
| Sursă:      | Secretariatul General al Consiliului                                      |
| Destinatar: | Delegațiile                                                               |
| Subiect:    | Diplomația în domeniul apei – concluziile Consiliului (19 noiembrie 2018) |

În anexă, se pun la dispoziția delegațiilor Concluziile Consiliului privind diplomația în domeniul apei, astfel cum au fost adoptate cu ocazia celei de a 3652-a reuniuni a Consiliului desfășurate la 19 noiembrie 2018.

**CONCLUZIILE CONSILIULUI PRIVIND DIPLOMAȚIA ÎN DOMENIUL APEI**

CONSILIUL a adoptat următoarele concluzii:

**INTRODUCERE**

1. Apa este o condiție necesară pentru supraviețuirea și demnitatea oamenilor, precum și o bază fundamentală pentru reziliență, atât a societății, cât și a mediului. Apa este vitală pentru alimentația și sănătatea umană și este esențială pentru gestionarea ecosistemelor, agricultură, energie și securitatea globală a planetei. Asigurarea accesului durabil la apă potabilă sigură și la salubritate, realizarea gestionării durabile a apei, precum și prevenirea deficitului de apă și reducerea inundațiilor reprezintă provocări globale majore ale secolului XXI, când lumea se confruntă cu o populație în creștere și este din ce în ce mai afectată de schimbările climatice. Având în vedere caracterul transfrontalier al majorității resurselor de apă dulce globale, gestionarea durabilă și eficace a acestora este o problemă internațională, fie ea la nivel subnațional, bilateral, regional sau multilateral.
2. Tensiunile și conflictele legate de accesul la apă și de utilizarea acesteia sunt în continuă creștere, inclusiv efectele transfrontaliere ale conflictelor legate de apă din interiorul țărilor, întrucât disponibilitatea și calitatea resurselor de apă și a ecosistemelor din lume se degradează, iar amenințarea pe care o reprezintă deficitul de apă se răspândește. Deficitul de apă poate afecta pacea și securitatea, riscurile legate de apă pot genera costuri semnificative de natură umană și economică – toate acestea putând avea implicații directe pentru UE, inclusiv prin fluxurile de migrație.
3. În acest context, cooperarea la toate nivelurile în domeniul apei este mai importantă ca oricând. În conformitate cu Strategia globală a UE și cu raportul întocmit de Grupul la nivel înalt pentru apă și Grupul mondial la nivel înalt pentru apă și pace, este necesar un angajament politic la nivel înalt în scopul prevenirii și reducerii posibilității ca apele comune să genereze conflicte și în scopul promovării păcii și stabilității.

4. Este necesar să se abordeze consecințele legate de apă ale schimbărilor climatice, inclusiv prin crearea de sinergii între diplomația din domeniul apei și diplomația din domeniul climei, astfel cum se prevede în Concluziile Consiliului privind diplomația în domeniul climei din 26 februarie 2018.

## **APĂ ȘI SECURITATE, STABILITATE ȘI PREVENIREA CONFLICTELOR**

5. Consiliul este hotărât să consolideze implicarea diplomatică a UE în domeniul apei, ca instrument pentru pace, securitate și stabilitate. Diplomația UE în domeniul apei trebuie să aibă drept obiectiv să faciliteze prevenirea, limitarea și soluționarea conflictelor, să contribuie la gestionarea echitabilă, durabilă și integrată a resurselor de apă de la sursă la mare, precum și să promoveze reziliența la impactul schimbărilor climatice asupra apei. Cooperarea în domeniul apei trebuie valorificată pentru a promova integrarea regională și a combate instabilitatea politică.
6. UE condamnă cu fermitate utilizarea apei ca armă de război: în acest context, distrugerea infrastructurilor legate de apă, poluarea apelor sau deturnarea cursurilor de apă pentru a limita sau a preveni accesul la apă ar putea constitui încălcări ale dreptului internațional.
7. UE are o tradiție îndelungată și o experiență pozitivă în ceea ce privește cooperarea în domeniul apei și va da curs inițiativelor de schimb de experiență și de cunoștințe cu țările partenere, în special în contexte fragile.
8. În cea mai mare parte din Orientul Mijlociu și Africa de Nord, combinația de cicluri recurente de secetă, deficit natural de apă și calitate proastă a apei, conflicte armate, strămutări forțate, proastă guvernare în domeniul apei și performanță instituțională slabă contribuie la intensificarea crizei apei. În alte cazuri, cum ar fi bazinul lacului Ciad sau Marea Aral, sursele de apă au scăzut dramatic și se preconizează că presiunea asupra acestora va fi chiar și mai mare din cauza utilizării nedurabile sau a efectelor schimbărilor climatice. Construcția de baraje de mari dimensiuni pe cursuri de apă internaționale precum Nilul sau fluviul Mekong poate contribui la tensiuni între statele riverane și zonele mai largi afectate. UE este pregătită să sprijine eforturile de soluționare a acestor probleme, la solicitarea tuturor părților.

9. Înaltul Reprezentant, Comisia și statele membre ale UE sunt invitate să se asigure că sistemele de alertă timpurie pentru prevenirea conflictelor țin seama de provocările de securitate legate de apă și să consolideze legătura dintre alerta timpurie și acțiunea timpurie în toate domeniile de politică.
10. Comisia și statele membre sunt, de asemenea, încurajate să continue să ofere asistență care să permită accesul la apă și la salubritate, inclusiv în situații de criză umanitară, pentru a crește capacitățile de pregătire și prevenire, pentru a salva vieți, a îmbunătăți nivelul de trai și condițiile de viață și a contribui la reziliența populațiilor afectate de dezastre sau conflicte.

### **COOPERARE TRANSFRONTALIERĂ ÎN DOMENIUL APEI, INSTITUȚII ȘI GVERNANȚĂ**

11. Un obiectiv esențial al diplomației UE în domeniul apei este implicarea pe termen lung în promovarea de abordări de tip cooperare pentru a soluționa problemele transfrontaliere legate de apă. UE este pregătită să lucreze în parteneriat cu alți actori pentru a promova gestionarea colaborativă și durabilă a apei, încurajând și sprijinind cooperarea regională și internațională. Există deja exemple bune de asemenea cooperare, în bazinul mediteraneean și în America Latină. UE încurajează toate părțile relevante și părțile interesate să instituie și să mențină aranjamente transfrontaliere, inclusiv instituții și comisii specializate, precum și să maximizeze eficacitatea acestora la toate nivelurile, pentru a evita tensiunile politice și economice dintre țări și din interiorul acestora. Guvernanța, capacitatea de adaptare și cadrele instituționale joacă un rol-cheie în prevenirea conflictelor și a tensiunilor sociale. Cooperarea în domeniul resurselor comune de apă este esențială pentru asigurarea unei păci durabile și a dezvoltării durabile.

12. Pentru a avea regimuri și acorduri transfrontaliere eficace, fie ele la nivel global, regional sau bilateral, este nevoie de angajamentul și participarea tuturor țărilor riverane și din amonte. De asemenea, UE este pregătită să sprijine un dialog constructiv între părțile implicate, dialog bazat pe proiecte de infrastructură de mare anvergură cu impact transfrontalier, legate fie de cantitatea, fie de calitatea apei. UE reiterează necesitatea respectării pe deplin a standardelor internaționale în materie de mediu și de securitate nucleară în paralel cu dezvoltarea, în țările vecine ale UE, a unor proiecte cu impact asupra resurselor de apă transfrontaliere. UE salută dialogul constructiv privind aspecte legate de apă și de energie în Asia Centrală, care a condus deja la acorduri inițiale, precum și Platforma UE-Asia Centrală pentru cooperarea în domeniul mediului și al apei.
13. UE va continua să promoveze aderarea la acorduri internaționale privind cooperarea în domeniul apei și punerea în aplicare a acestora, în special Convenția privind protecția și utilizarea cursurilor de apă transfrontaliere și a lacurilor internaționale (Convenția de la Helsinki privind apa, 1992) și Convenția ONU privind dreptul în materie de folosire a cursurilor de apă internaționale în alte scopuri decât navigația (New York, 1997), precum și alte acorduri internaționale relevante. UE salută deschiderea internațională a Convenției de la Helsinki privind apa către țări din afara regiunii paneuropene și va valorifica în continuare acțiunile de informare cu impact pozitiv realizate în 2018, promovând și sprijinind mai departe noi aderări la această convenție.
14. UE se angajează să promoveze gestionarea integrată a resurselor de apă și guvernanta eficace, durabilă și integrată a apei. Consolidarea guvernantei apei la toate nivelurile este esențială pentru stabilitatea pe termen lung. Aceasta necesită instituții competente, date fiabile, consolidarea capacităților, sensibilizare și finanțare. Aceasta ar trebui să încurajeze o gestionare a apei durabilă, rezistentă la schimbările climatice, precum și luarea în considerare a interdependenței dintre apă, energie, securitate alimentară și ecosisteme. UE va continua să colaboreze în acest scop cu instituțiile și organizațiile regionale, cu autoritățile naționale și locale, cu comunitățile și societatea civilă, inclusiv prin recurgerea la cele mai bune practici actuale și la inițiativele existente, inclusiv la cele din cadrul centrelor cofinanțate de UE.

**PRINCIPIUL DE A NU LĂSA PE NIMENI ÎN URMĂ - APA ÎN CADRUL AGENDEI 2030,**  
**ACORDUL DE LA PARIS PRIVIND SCHIMBĂRILE CLIMATICE: LUCRĂRI**  
**MULTILATERALE**

15. Atât Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă, cât și Acordul de la Paris privind schimbările climatice scot în evidență rolul transsectorial al apei și interdependența puternică dintre apă și multe alte politici: securitatea, drepturile omului, egalitatea de gen, schimbările climatice, sănătatea, securitatea alimentară, energia, navigația interioară, controlul poluării, biodiversitatea, deșertificarea, degradarea terenurilor și necesitatea generală de a realiza o creștere cu consum scăzut resurse. Valorificarea sinergiilor și reducerea la minimum a compromisurilor vor facilita aplicarea coerentă și eficientă a ambelor agende. UE susține apelul lansat de Cadrul de la Sendai privind reducerea riscurilor de dezastre de a spori reziliența infrastructurii critice de apă, atât a celei noi cât și a celei existente, precum și importanța acțiunilor de sensibilizare și a îmbunătățirii înțelegerii riscurilor de dezastre legate de apă și a impactului acestora asupra societății.
16. UE susține ferm drepturile omului la apă potabilă sigură și la salubritate drept componente ale dreptului la un nivel de trai adecvat. UE recunoaște că dreptul omului la apă potabilă sigură presupune că fiecare persoană, fără discriminare, are dreptul să aibă acces la apă suficientă, sigură, de o calitate acceptabilă, accesibilă fizic și la un preț accesibil, pentru uz personal și casnic. De asemenea, UE recunoaște că dreptul omului la salubritate presupune că fiecare persoană, fără discriminare, are dreptul să aibă acces fizic și la preț accesibil, în toate sferele vieții, la instalații sanitare sigure, igienice, care să ofere securitate, să fie acceptabile din punct de vedere social și cultural și să asigure intimitatea și demnitatea personală. Ca parte a acestui angajament, UE va continua să îi sprijine și să îi protejeze pe apărătorii drepturilor omului care abordează aspecte de mediu.

17. UE își reafirmă angajamentul ferm față de punerea în aplicare a Agendei 2030 a ONU și subliniază că, pentru realizarea altor obiective de dezvoltare durabilă (ODD), este esențial să se înregistreze progrese privind obiectivul 6 („Asigurarea disponibilității și gestionării durabile a apei și a salubrității pentru toți”). Având în vedere că stadiul actual al progreselor este insuficient, după cum s-a evidențiat în Raportul de sinteză privind apa și salubritatea pe 2018, UE se angajează să îmbunătățească situația prin sporirea în acest sens a eforturilor sale din domeniul cooperării pentru dezvoltare și solicită tuturor partenerilor și părților interesate să ia măsurile suplimentare necesare pentru a pune în aplicare obiectivul 6, țintele acestuia, precum și alte ODD legate de apă. Toate părțile ar trebui să își joace rolul în îndeplinirea obiectivelor gestionării integrate a resurselor de apă (IWRM), inclusiv la nivel transfrontalier. Este nevoie de indicatori și date actualizate și fiabile, nu numai pentru monitorizarea progreselor, ci și pentru asigurarea răspunderii și transparenței.
18. Femeile, fetele și tinerii joacă un rol crucial în dezvoltarea umană, în realizarea creșterii durabile și favorabile incluziunii. Femeile sunt afectate în mod deosebit de lipsa accesului la apă și la salubritate, confruntându-se cu consecințe ample, inclusiv călătorii lungi și uneori nesigure pentru a aduce apă sau pentru a utiliza instalații igienico-sanitare. Consiliul reafirmă importanța integrării perspectivei de gen în diplomația în domeniul apei.
19. UE subliniază contribuția semnificativă a economiei circulare la realizarea economiilor de apă, inclusiv prin reutilizare, subliniază rolul soluțiilor digitale, bazate pe tehnologie și al altor soluții inovatoare, în special soluții bazate pe natură, și încurajează Comisia și statele membre ale UE să finanțeze și să stimuleze cercetarea și parteneriatele în materie de inovare în domeniul apei, implicând actori din sectorul public și privat.
20. Există o legătură esențială între apă și schimbările climatice. Comunicările privind adaptarea, în temeiul Acordului de la Paris, oferă un bun prilej de a informa cu privire la acțiunile de punere în aplicare referitoare la gestionarea integrată și durabilă a apei în conformitate cu Acordul de la Paris și cu Agenda 2030. Summitul privind clima, pe care SG al ONU îl va organiza în 2019, va fi un eveniment important pentru sensibilizarea cu privire la necesitatea consolidării politicilor climatice privind atât atenuarea schimbărilor climatice, cât și adaptarea la acestea.

21. UE și statele sale membre vor contribui la eforturile internaționale concertate de abordare a dimensiunilor multiple și transversale ale apei într-o manieră cuprinzătoare. În acest sens, UE salută recente discuții din cadrul Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite și din cadrul altor foruri, care aduc laolaltă apa, clima, pacea și securitatea, și încurajează statele membre ale UE să includă în continuare aceste chestiuni în cadrul consultărilor și dezbaterilor Consiliului de Securitate și ale altor foruri relevante. Sprijinind ferm activitatea la nivel multilateral, UE salută summitul din 2019 al Forumului politic la nivel înalt și subliniază importanța unei coordonări eficiente a activității ONU privind apa și salubritatea, în special prin intermediul ONU Apă, pentru îmbunătățirea coerenței, sporirea cunoștințelor și facilitarea discuțiilor strategice la nivelul întregului sistem, precum și necesitatea unei reuniuni la nivel înalt a ONU privind apa. UE salută lansarea Deceniului ONU privind apa (2018-2028), drept contribuție la accelerarea progreselor către îndeplinirea ODD 6 și a altor obiective legate de apă din Agenda 2030.

### **TRECEREA LA O ACȚIUNE CONSOLIDATĂ**

22. UE își confirmă angajamentul continuu de a aborda provocările legate de apă din întreaga lume. În conformitate cu Strategia globală a UE și cu noul consens privind dezvoltarea, UE recunoaște necesitatea unor măsuri concrete pentru a promova politici solide în domeniul apei, precum și pentru o mai bună coordonare a eforturilor, intereselor și strategiilor internaționale. Consiliul invită Înalțul Reprezentant, Comisia și statele membre să utilizeze toate instrumentele disponibile pentru a se asigura că politicile și acțiunile integrate din domeniul apei abordează întreaga gamă de provocări: politice și de securitate, legate de dezvoltare, umanitare și de mediu.
23. Consiliul încurajează Înalțul Reprezentant, Comisia și statele membre să acorde atenția necesară importanței pe care o dețin apa și salubritatea în contextul programării viitoarei cooperări financiare și tehnice cu țările partenere, inclusiv în contextul următorului cadru financiar multianual, precum și în ceea ce privește încurajarea investițiilor din sectorul privat și a parteneriatelor în infrastructura de alimentare cu apă și în materie de consolidare a capacităților, pentru a compensa deficitul de investiții care nu pot fi acoperite numai din finanțele publice.